

זבחים פרק עשירי כל התדיר

(זבחים פט, א)

משנה :

כל התדיר מחבירו קודם את חבירו ; התמידין קודמין למוספין ; מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש (שבת תדירה מראש חודש, וכן כולם) ; מוספי ראש חודש קודמין למוספי ראש השנה, שנאמר (במדבר כח, כג) מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד תעשו את אלה.

גמרא :

מנא לן ?

מנא לן ? כדקאמר טעמא : מלבד עולת הבקר ! ?

דילמא תמידין - הן דקדמו למוספין משום דתדירי (דתמיד בכל יום, הילכך

חשיב תדירא דידה), מוספין למוספין מנא לן ?

אמר רבי אילעא : דאמר קרא (בתר ההוא קרא ד'מלבד עולת הבקר תעשו את אלה' כתיב) :

(במדבר כח, כד) כאלה תעשו ליום שבעת ימים [לחם אשה ריח ניחח לה' על עולת התמיד יעשה ונסכו] ; אלה

כאלה (משמע: כסדר שאמרתי לך: כאלה של מעלה; כשם שהתדיר קודם - כך סדר המוספין: שאם יום שיש שני מוספין, כגון בשבת שבתוך הרגל - יהא התדיר קודם) .

והאי מיבעי ליה לגופיה (להטעין מוסף לשבעת הימים, דמקרא קמא - יום ראשון הוא דנפקא

לן) ! ?

אם כן ניכתוב 'אלה תעשו ליום' .

אי כתב (לשון קושיא הוא) 'אלה תעשו ליום שבעת הימים', הוה אמינא :

אלה לשבעת הימים (אותן שבעה כבשים האמורין בענין - יתחלקו לשבעת הימים) .

'ליום' כתיב .

ואכתי אימא : 'אלה' - ליום (ליום ראשון והדר כתיב שבעה ימים 'אשה ריח ניחח לה' ;),

אבל שאר יומי לא ידענא כמה ? אמר קרא 'תעשו' (להכי איצטריך 'כאלה' דעל כרחך

מהשתא תוקים 'תעשו ליום' אשאר יומי) : שיהו כל העשיות שוות .

אביי אמר : מגופה דקרא (ד'מלבד עולת הבקר' שמעינן דמוספין תדירין יקדמו) : אם כן

לימא קרא 'מלבד עולת הבקר' ותישתוק ; 'אשר לעולת התמיד' למה לי (פשיטא

דעולת הבקר - עולת התמיד היא, אלא תלה לך טעם הקדמתה בתדירות, כדי שתלמוד לשאר תדירין שיקדימו;

דמשום היא גופא - למה לי לפרושי טעמא) ? למימר דהך דתדירא תיקדום .

משנה :

כל המקודש מחבירו (שיש בו צד ריבוי קדושה ממנו) - קודם את חבירו :

דם החטאת קודם לדם העולה (אם שניהן שחוטין ועומדין ליזרק) - מפני שהוא מרצה

(מכפר על חייבי כריתות הצריך ריצוי גדול) ;

איברי עולה קודמין (בהקטרות) לאימורי חטאת (אם נזרקו דמי שניהן) - מפני

שהוא כליל לאישים (וצד ריבוי קדושה הוא זה, למזבח) ;

חטאת קודמת לאשם - מפני שדמה ניתן לארבע קרנות (ואשם - שתי מתנות שהן

ארבע, ולא על הקרנות) (1) על היסוד (שפיכת שירים; ובאשם לא מצינו שנאמר) ;

אשם קודם לתודה ואיל נזיר - מפני שהוא קדשי קדשים ;

תודה ואיל נזיר קודמים לשלמים - מפני שהן נאכלין ליום אחד

וטעונין לחם ;

השלמים קודמין לבכור - מפני שהן טעונין מתן ארבע (שתי מתנות שהן

ארבע) וסמיכה ונסכים ותנופות חזה ושוק (ובכור אינו אלא מתנה אחת, ואינו טעון

סמיכה ונסכים, כדאמרין במנחות בפרק 'שתי מדות' (דף צ:) 'כל הקרבנות כו' .

[משנה ג] הבכור קודם למעשר - מפני שקדושתו מרחם, ונאכל לכהנים ;

המעשר קודם לעופות - מפני שהוא זבח (זביחת סכין, ועוף במליקה, וזבחים חשיבי מפני

שמצותן מרובה: שכל הקרבנות באין מהן) ויש בו קודש קדשים (לחלק גבוה שני דברים) : דמו

ואימוריו (מה שאין כן בחטאת העוף, שאין למזבח אלא דמה; וכיון דקדמה לחטאת העוף - כל שכן לעולת

העוף, דהא חטאת העוף קודמת לעולת העוף, כדקתני ואזיל) .

[משנה ד] העופות קודמין למנחות - מפני שהן מיני דמים (כפרתן מרובה) ;

מנחת חוטא קודם למנחת נדבה - מפני שהוא בא על חטא (והיינו קדושתו דמכפרת);

חטאת העוף קודמת לעולת העוף (מקראי נפקא לן בגמרא); וכן בהקדישה (כשהוא מפרש את קינו - קורא שם לחטאת תחילה).

(זבחים פט, ב)

גמרא:

מנא הני מילי (דדם חטאת קודם לדם עולה, ואיברי עולה קודמין לאימורי חטאת)?

דתנו רבנן (בחינוך הלויים כתיב, ב'בהעלותך') [נספדא ויקרא דבורא דחובה פרשתא ג' פרק ג' משנה ג'; תוספתא פרה

פ"א מ"ב; שניהם בשם רבי]: (במדבר ח, ח) [ולקחו פר בן בקר ומנחתו סלת כלולה בשמן] **ופר שני בן בקר תקח**

לחטאת; אמר בא ללמד שהן שנים - הרי כבר נאמר (באותה פרשה) (במדבר ח, יב) [והלויים יסמכו את ידיהם על ראש הפרים] **ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה** [לה' לכפר על הלויים], **מה תלמוד לומר 'ופר שני בן בקר תקח לחטאת'?**

שיכול שיהא חטאת קודמת לכל מעשה עולה - תלמוד לומר 'ופר שני בן בקר תקח לחטאת' (משמע שיהא שני לו).

אי פר שני - יכול תהא עולה קודמת לחטאת לכל מעשה - תלמוד לומר 'ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה! הא כיצד? דם חטאת קודמת לדם עולה, מפני שמרצה'.

איברי עולה [קודמין לאימורי חטאת מפני שהן כליל לאישים]: ואימא 'מתנה קמיתא (דחטאת) - דמכפרה - תיקדום (ושלמה כפרה בדידה, כדאמרן בפרק 'בית שמאי' (לעיל דף לח.) 'וכפר' - אף על פי שלא ניתן אלא אחת), והנך לא!?' אמר רבינא: הכא - בחטאת הלויים עסקינן, ואף על גב דכי עולה דמי (שלא הביאנה על חטא) (ואפילו הכי) קאמר רחמנא היא תיקדים (קודם לעולה, משום דשם חטאת קודם לעולה, והוא הדין לשלש מתנות שבחטאת).

במערבא אמרי: הואיל והתחיל במתנות - גומר.

איבעיא להו: דם חטאת ואיברי עולה - איזה מהן קודם? דם חטאת קודם מפני שמרצה? או דילמא איברי עולה קודמין מפני שהן כליל לאישים?

תא שמע [ממשנתנו]: **'דם חטאת קודם לדם עולה'**: לדם עולה - הוא דקדים, לאיברי עולה לא קדים.

אדרבה - מסיפא: 'איברי עולה קודמין לאימורי חטאת': לאימורי חטאת - הוא דקדים, לדם חטאת לא קדים! אלא מהא ליכא למשמע מינה.

איבעיא להו: דם עולה ואימורי חטאת - איזה מהן קודם? דם עולה קודם, דקאתי מכח כליל? או דילמא אימורי חטאת קודמין, דקאתי מכח מכפר (אימורי חטאת לא מכפר, שאין כפרה אלא בדם; דם עולה - לאו 'כליל' הוא, דאין כליל אלא באישים, אבל מכח כליל קאתי: שהאיברים יהיו כליל)?

תא שמע [ממשנתנו]: **'דם חטאת קודם לדם עולה'**: דם חטאת - הוא דקדים לדם עולה, אבל אימורי חטאת לא!

אדרבה: מסיפא: 'איברי עולה קודמין לאימורי חטאת': איברי עולה - הוא דקדמי לאימורי חטאת, אבל דם עולה - לא!?

אלא מהא ליכא למשמע מינה.

איבעיא להו: דם עולה ודם אשם, איזה מהן קודם? דם עולה קודם, דקאתי מכח כליל? או דילמא דם אשם קודם, דמכפר?

תא שמע [ממשנתנו]: **'דם חטאת קודם לדם עולה'** - אבל דם אשם לא!

בדין הוא דאיבעי למיתני 'דם אשם', ואידי דבעא למיתני סיפא 'איברי עולה קודמין לאימורי חטאת' דאי תנא לאימורי אשם - הוה אמינא: 'לאימורי אשם - הוא דקדמי, לאימורי חטאת לא קדמי (דחטאת חמורה מאשם כדקתני מתניתין)' - משום הכי תנא 'חטאת'.

תא שמע [ממשנתנו]: 'חטאת קודם לאשם': חטאת - הוא דקדמה ליה לאשם, אבל עולה - לא! מאי? לאו דם? לא, אימורים; דיקא נמי דקתני 'מפני שדמה ניתן' (אלמא באימורין קאי, דאי בדם קאי - 'שהיא ניתנית' מיבעי ליה) - שמע מינה.

חטאת קודמת [לאשם - מפני שדמה ניתן לארבע קרנות (1) על היסוד]: אדרבה! אשם קדים, שכן יש לו קיצבה (לדמיו, דכתיב (ויקרא ח, טו) ב'כסף שקלים', אבל חטאת - כל דהו)!! אפילו הכי: ריבוי דמזבח [ארבע מתנות ומתן שיריים ליסוד] עדיף.

אשם קודם לתודה [ואיל נזיר - מפני שהוא קדשי קדשים]: אדרבה! התודה ואיל נזיר קדמי, שכן טעונין לחם! אפילו הכי: קדשי קדשים עדיפי.

תודה ואיל נזיר [קודמים לשלמים - מפני שהן נאכלין ליום אחד וטעונין לחם]: אדרבה! שלמים קדמי, שכן ישנן בציבור (כבשי עצרת) כביחיד! אפילו הכי: נאכלין ליום אחד עדיפי.

איבעיא להו: תודה ואיל נזיר - איזה מהן קודם? תודה קדמה, שכן טעונה ארבעה מיני לחם? או דילמא איל נזיר קודם, שכן יש עמו דמים אחרים (חטאת ועולה באין עמו חובה)? תא שמע: זו קודמת לזו (לעיל מיניה איירי בתודה ואיל נזיר), שזו טעונה ארבעה מיני לחם וזו אינה טעונה אלא שני מיני לחם.

השלמים קודמין לבכור [מפני שהן טעונין מתן ארבע וסמיכה ונסכים ותנופות חזה ושוק]: אדרבה! בכור קודם, שכן קדושתו מרחם ונאכל לכהנים! אפילו הכי: מצות יתירות עדיפי.

הבכור קודם [למעשר מפני שקדושתו מרחם, ונאכל לכהנים]: אדרבה! מעשר קודם, שכן מקדש לפניו ולאחריו (דתנן [בכורות פ"ט מ"ה]: 'קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי' - שלשתן מקודשין; וילפינן בבכורות (דף ט:) מקראי) ! אפילו הכי: קדושה מרחם עדיפא.

מעשר קודם לעופות [מפני שהוא זבח ויש בו קודש קדשים: דמו ואימוריו]: אדרבה! עופות קדמי, שכן קדשי קדשים (אפילו אכילת אדם שבהן - קדשי קדשים הוא) ! אפילו הכי: מין זבח עדיף.

אמר רבינא בר שילא: אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים - פסולין (ואף על גב דלענין מעילה לפני זריקת דמים לא קדישי, לענין איפסולי ביוצא - קדשי קדשים ניהו), ותנא תונא (תנא דידן סייעתא למילתא): 'מפני שהוא זבח וישנו קדשי קדשים: דמיו ואימוריו'; בשלמא אימורין - ליתנהו בעופות, אלא דם מיהא איתיה (ולא הוה ליה למיתני אלא 'ואימוריו קדשי קדשים, מה שאין כן בעופות')! אלא לאו קא משמע לן (אלא להכי נקט דמו בהדי אימוריו): אימורין כי דמו (לאשמועינן דכי הדדי קדשי): מה דמו לפני זריקה - אף אימורין קודם זריקה, וקא קרי להו 'קדשי קדשים' (בשעה שזה קרוי 'קדשי קדשים' - קרוי גם זה קדשי קדשים); ומה דמו מיפסל ביוצא - אף אימורין מיפסל ביוצא (דהא 'קדשי קדשים' קרי להו)!

נימא מסייע ליה: 'בשר קדשים קלים שיצא לפני זריקת דמים (חוץ לקלעים): רבי יוחנן אמר כשר, ריש לקיש אמר פסול': [והגמרא מסבירה את המחלוקת כך:]

רבי יוחנן אמר כשר, הואיל וסופו לצאת (שהרי אכילתו בכל העיר);

ריש לקיש אמר פסול: עדיין לא הגיע זמנו לצאת (דאכתי לא אישתרי בשר באכילה); עד כאן לא פליגי אלא בבשר (בההוא - הוא דמכשר רבי יוחנן משום דסופו לצאת), אבל באימורין לא!
הוא הדין דבאימורין נמי פליגי (מכשר [רבי יוחנן]: שזריקה עושה אותו קדשי קדשים, והאי דפריש 'משום דסופו לצאת' - הש"ס קמפרש ליה, ולא מילתיה דרבי יוחנן היא), והא דקא מיפלגי בבשר - להודיעך כחו דריש לקיש: דאפילו בשר - דסופה לצאת - אמר 'עדיין לא הגיע זמנו לצאת'.

לימא כתנאי [מעילה פ"א מ"ג]: 'אימורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים: רבי אליעזר אומר: אין מועלין בהן' (אפילו לאחר זריקה, דלא מהניא בהו זריקה להכי: למיקבעינהו במעילה),

(זבחים צ, א)

ואין חייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא (משום פיגול - דהוי להו כמי שלא נזרק עליהן הדם ולא קרבו כל מתיריה; ומשום נותר - דאין נותר אלא בבשר הראוי לאכילה בתוך זמנו, כדכתיב (ויקרא יז, טו) ביום זבחכם יאכל וממחרת [והנותר ממנו יאכל]; ומשום טומאת הגוף, כדאמרין במנחות (דף כה:)) 'הניתר לטהורין - חייבין עליו משום טומאה; שאין ניתר לטהורין - אין חייבין עליו משום טומאה', ואימורין - דאיתרבו לטומאה 'מאשר לה' - דומיא דבשר איתרבו: דלאחר זריקה - הוּא דמחייב עלייהו, ולא לפני זריקה, והני - לא אהניא להו זריקה); רבי עקיבא אומר: מועלין בהן וחייבין עליהן משום פיגול נותר וטמא; מאי? לאו בדהדר עיילינהו (דהוו לגואי בשעת זריקה) פליגי, ובהא פליגי: דמר סבר מיפסלי ביוצא (ואפילו הכי קאמר רבי אליעזר דלא אהניא להו זריקה משום דאיפסילו ביוצא) ומר סבר לא מיפסלי ביוצא?
אמר רב פפא: בדהדר עיילינהו - כולי עלמא לא פליגי, והכא - בדאיתנהו אבראי (בשעת זריקה) פליגי, ובהא פליגי: דמר סבר 'אין זריקה מועלת ליוצא' ומר סבר 'זריקה מועלת ליוצא'.
והא רב פפא הוא דאמר (במנחות בפרק 'התכלת' (דף מו:)) גבי שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה דפליגי נמי רבי אליעזר ורבי עקיבא): 'בדאיתנהו אבראי כולי עלמא לא פליגי (דלא מהניא להו זריקה), בדעיילינהו לגואי פליגי'?
הני מילי גבי שתי לחם (דבזריקת כבשים קא מישתרו), דלאו גופיה דזיבחה (הלכך כל דאיתנהו אבראי - מודה רבי עקיבא דלא מהניא להו זריקה); אבל אימורין - דגופיה דזיבחה הוא - בדאיתנהו אבראי פליגי.

עופות קודמין [למנחות - מפני שהן מיני דמים]:
אדרבה! מנחות קודמות, שכן ישנן בצבור כביחיד (מנחת העומר ושתי הלחם; עוף אינו בצבור, דתניא (תמורה דף יד) 'והקריב [מן התרים או מן בני היונה]' (ויקרא א, יד): היחיד מביא עוף, ואין צבור מביאין עוף)!
אפילו הכי: מיני דמים עדיפי.

מנחת חוטא [קודם למנחת נדבה - מפני שהוא בא על חטא]:
אדרבה! מנחת נדבה קודמת, שכן טעונה שמן ולבונה!
אפילו הכי מנחת חוטא הבאה על חטא עדיפא, דמכפרת.
איבעיא להו: מנחת סוטה ומנחת נדבה - איזו מהן קודמת? מנחת נדבה קדמה שכן טעונה שמן ולבונה? או דלמא מנחת סוטה קדמה, שכן באה לברר עון?
תא שמע [זבחים פ"י מ"ד]: 'מנחת חוטא קודמת למנחת נדבה'; מנחת חוטא - הוא דקדמה למנחת נדבה (משום דמכפרת), הא מנחת סוטה לא.
מי קתני 'מפני שהיא מכפרת'? 'מפני שהיא באה על חטא' קתני, והא (דסוטה) נמי באה על חטא!?

תא שמע: 'זו קודמת לזו: שזו באה מן החיטין וזו באה מן השעורין'; מאי? לאו מנחת נדבה למנחת סוטה?
לא! מנחת חוטא למנחת סוטה.
תיפוק לי דהא מכפרת והא לא מכפרת?
ואלא מאי - מנחת נדבה? תיפוק לי דזו טעונה שמן ולבונה וזו אינה טעונה שמן ולבונה!

אלא חד מתרי טעמי נקיט.

חטאת העוף קודמת [לעולת העוף; וכן בהקדישן]:
מנא הני מילי?

דתנו רבנן [דומה לספרא ויקרא דבורא דחובה פרשתא י פרק יח משנה ה-ו]: (בשמיעת הקול כתיב: (ויקרא ה,ח)
[והביא אתם אל הכהן] **והקריב את אשר לחטאת ראשונה** [ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל] **מה**
תלמוד לומר לומר? שאין תלמוד לומר ללמד שתקרב ראשונה: הרי כבר נאמר
(ויקרא ה,י) **ואת השני יעשה עולה** [כמשפט וכפר עליו הכהן מחטאתו אשר חטא ונסלח לו]! **אלא זה** (תלה
טעם הקדמתו בשביל שם 'חטאת') **כנה אב לכל חטאות שיקדמו לעולה הבאות**
עמהן, בין חטאת העוף לעולת העוף בין חטאת בהמה לעולת בהמה
(דתיא לעיל 'ופר שני בן בקר וגו'), **ואפילו חטאת העוף לעולת בהמה** (כגון יולדת עשירה:
כבש בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת (ויקרא יב,ו); [עד כאן ציטוט הספרא; והיות ולעיל
פט,ב היה לימוד מ'ופר שני', וכאן מ'ואת השני' - מסדרת הגמרא את הדרשות: **הלכך:**
חטאת העוף לעולת העוף מ'ואת השני', חטאת בהמה לעולת בהמה מדרכי
רחמנא 'ופר שני'; חטאת העוף לעולת בהמה מ'זה כנה אב'.

תא שמע [דומה לספרא תוריע פרשתא א פרק ד משנה ג']: **ל"א** [רבי אליעזר? אין השם בספרא]
אומר: כל מקום שנתחלפה חטאת (והעופות באין תחתיה בדלות, כגון במטמא מקדש (ויקרא ה,ב-י)
דעיקרו חטאת בהמה, ובדלות נתחלפה שתי תורים) - **חטאת קודמת; וכאן ביולדת** (שהעוף -
תחת עולה הוא בא, והבהמה עיקר) (היתה) **עולה קודמת** (כדכתיב בה אחד לעולה ואחד לחטאת (ויקרא
יב,ח); **כל מקום שבא על חטא - חטאת קודמת** (דכתיב לחטאת ראשונה, משום דעיקר
חטאת הוא), **וכאן - עולה קודמת; וכל מקום ששנים באים תחת חטאת**
(גירסת רש"י: תחת אחד) - **חטאת קודמת** (כגון במטמא מקדש: שתי העופות - תחת חטאת אחד הן
באין, שהרי בעשירות - לא היה מחוייב אלא חטאת), **וכאן** (ביולדת, שאין בא תחת הבהמה אלא עוף
העולה, דאילו בעשירות - נמי הוה מתיא עוף לחטאת עם עולת בהמה) **עולה קודמת** (אלמא עולה של
בהמה יולדת קודמת לחטאת, שהרי אף חליפין קודמין לחטאת; ומתניתין תנן 'חטאת העוף קודמת לעולת
בהמה')?!

אמר רבא: למקראה הקדימה הכתוב (שתהא נקראת בענין תחילה, אבל בעבודתן - חטאת
קודמת, וכדאמרן מ'זה בנה אב').

תוספות ד"ה למקראה הקדימה הכתוב. פירש בקונט' שתהא נקראת בענין תחילה; ותימה: מה חידוש הוא זה [דיל קרי בי רב הוא]!
ומפרש ה"ר חיים: להקדישה תחילה: שיקדיש העולה קודם החטאת, אבל להקריב - חטאת קודמת.
והא דתנן 'וכן בהקדישה' - מתני' לא מיירי ביולדת; אע"ג דמשמע קצת דאכל מה דתנן 'חטאת קודמת לעולה בהקריבה' - בכל
הנהו, וכן בהקדישה.
וקשה לפי' מהא דאמרין בערכין פרק 'האומר משקלי עלי' (דף כא.) 'חייבי חטאות אין ממשכנין אותן חייבי עולות ממשכנין אותן,
ופעמים שחייבי עולות אין ממשכנין אותן' ופריך 'מאי נינהו? אי נימא עולות יולדות' - פיר' דא"צ למשכנה, משום דאי אפשר לה
להביא חטאת עד שתביא עולתה - והאמר רבא: למקראה הקדימה הכתוב; ואי כפירוש ה"ר חיים, כיון דצריכה להקדיש עולה קודם
לחטאת - א"כ א"צ למשכן, ועל כרחא תביא שתייהן!

תא שמע [הרישא בתוספתא קרבנות פ"י מ"ג]: **פריים קודמין לאילים, ואילים קודמין**
לכבשים, וכבשים לשעירים,

(זבחים צ, ב)

מאי? לאו דחג (דמוספי החג: דשעירים הוי חטאת, וכבשים עולה, וקתני 'כבשים קודמין')?
לא, לנדבה (ושניהם עולה).

פריים קודמין לאילים שכן נתרבו בנסכים, וכן אילים לכבשים (וטעמא
מאי קדמו פריים לאילים כו' שכן נתרבו בנסכים: פר - שלשה עשרונים, ואיל - שני עשרונים, וכבש - עשרון);
כבשים לשעירים - שכן נתרבו באליה (לענין אימורין; ואף על גב דהשתא בעולה קיימין,
שכולה כליל - מיהו צד ריבוי למזבח אשכחן ביה גבי שלמים וחטאת).

תא שמע [בריייתא בהוריות דף יג,א]: **'פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר של צבור**
(מפורש טעם בהוריות פרק בתרא (דף יג.) **כאשר שרף הפר הראשון** (ויקרא ד,כא); ראשון יהא לפר העדה לכל
מעשיו); **פר העלם דבר של צבור** (שזה חטאת) **קודם לפר עבודת כוכבים** (וזזה

¹ אחד לעולה ואחד לחטאת: כל מקום שנתחלפה חטאת - הקדים חטאת לעולה; כאן
שנתחלפה עולה - הקדים עולה לחטאת. כל שהיא באה על חטא הקדים חטאת לעולה.
כאן שאינה באה על חטא הקדים עולה לחטאת. כל מקום ששנים באים תחת חטאת
הקדים חטאת לעולה. כאן שאין שנים באים תחת חטאת הקדים עולה לחטאת.

עולה, ואמרן לעיל: חטאת קודמת); **פר עבודת כוכבים קודם לשעירי עבודת כוכבים** ' דאף על גב דפר עבודת כוכבים = עולה, ושעירי עבודת כוכבים = חטאת (אלמא יש עולה קודמת לחטאת) ! ? ואימא מרישא (כלומר: אדמותבת מסיפא - סיענן מרישא, דקתני): **'פר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים'** ? (ומשני לה:) **בחד מינא מיהא לא קאמרינן דחטאת קדמה** (דהא ודאי ניחא לי דבחד מינא חטאת קדמה), **כי קאמרינן בתרי מיני** (בתרי מיני קשיא לן, דקאמרת: מין קטן של חטאת קודם למין גדול של עולה, כדקאמרת, ואפילו חטאת העוף לעולת בהמה; והא הכא דפר עולה קודם לשעיר חטאת) **אשכחן עולה דקדמה לחטאת**. אמרי במערבא משמיה דרבא בר מרי: **חטאת עבודת כוכבים חסר א'** (בפרשת שלח לך: (במדבר טו, כד) [והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה ועשו כל העדה פר בן בקר אחד לעלה לריח ניחח לה' **ומנחתו ונסכו כמשפט ושעיר עזים אחד לחטת**] **לחטת כתיב** (לחטת חסר א' - לומר שאינו כשאר חטאות: שכל חטאת שבתורה הבאה עם עולה - חטאת קודמת, וזו עולה קודמת) .

רבינא אמר: (בההוא קרא) **'(ומנחתו ונסכו) כמשפט' כתיב בהו** (סדר מקראו - כך סדר עבודתו, ופר - ברישא כתיב) . השתא דאתית להכי, **אפילו תימא פרים** (וכבשים) **דחג** (דמוספי החג) **נמי** (הך מתניתין דתניא לעיל 'כבשים קודמין לשעירים' - לא תקשה): **'כמשפטם' כתיב בהו** (ומשמע: כסדר האמור בענין, ושעירים כתובים אחרונים) !

איבעיא להו: חטאת העוף, ועולת בהמה, ומעשר (בהמה) - (שלשתן עומדין: איזו מהן קודם? תיקדום חטאת העוף? - איכא מעשר דקדים לה; ליקדים מעשר? - איכא עולת בהמה דקדמה ליה; תיקדום עולת בהמה? - איכא חטאת העוף דקדמה לה! ? **הכא** (בבבלי) **תרגימו: מין זבח עדיף** (ויקדים מעשר, ואחר כך חטאת ועולה: דאילו עולת בהמה - לא מצי קדמה לחטאת העוף, מגזירת הכתוב); **במערבא אמרי: עיילא בה עולת בהמה בחטאת העוף** (עיילא בה חשיבות דעולת בהמה שבאה עמה, והיא חשובה ממעשר: שהיא קדש קדשים וכליל, ומגזירת הכתוב החטאת קודמת, ואף על פי שזו מין זבח) **ואגבהתה ממעשר** (לבטל חשיבות שם מין זבח שבו, דהא בעולה נמי איתיה לאותה חשיבות, ובטיל ליה מגזירת הכתוב; הלכך יקדים חטאת העוף לעולה, ועולה למעשר) .

משנה:
כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות (אם היה מקריב חטאת ואשם, והביאן - חטאת קודמת, כדתנן: שדמה ניתן על ארבע קרנות ועל היסוד) **חוץ מאשם מצורע, מפני שהוא בא על הקֶשֶׁר** (שהוא בא להכשיר את המצורע לקדשים ולביאת מקדש' הלכך חשיבות הוא לגביה שטהרה תלויה בו) ;
כל האשמות שבתורה באין בני שתים ובאין בכסף שקלים (ובאין בכסף שקלים. דכתיב (ויקרא ה, טו) **בערך כסף שקלים** באשם מעילות, ואתי אשם תלוי ואשם גזילות בגזירה שוה 'בערך' 'בערך', ואשם שפחה חרופה גמר ב'איל' ב'איל', כדאמר ב'איזהו מוקמן' (לעיל דף מח.)) **חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע שהן באין בני שנתן ואין באין בכסף שקלים** (דכתיב 'כבש בן שנתו' (ויקרא יב, ו); ומדאיל בן שתי שנים בשתי סלעים - כבש בן שנה לאו בשתי סלעים הוא) ;
כשם שקודמין בהקרבתן - קודמין באכילתן (אכולהו דבני אכילה קאי, כגון חטאת לאשם, אשם לתודה, ותודה לשלמים, ושלמים לבכור) .
שלמים של אמש (שלמים שבאו אמש לעזרה, ושהו עד היום לשחטן) **ושלמים של יום - של אמש קודמין לשל יום;**
שלמים של אמש, חטאת ואשם של היום (עומדין להקריב): **שלמים של אמש קודמין** (דזלזול להשהותן כל כך, והואיל ובאו ראשון - יקרבו ראשון; וכן מפרש בתוספתא דזבחים [לא בגירסתנו, וכן מציין התוספות יום טוב]) - **דברי רבי מאיר, וחכמים אומרים:** **חטאת קודמת, מפני שהיא קדשי קדשים;**
וכולן (ובכולן: בכל הנאכלין) **הכהנים רשאים לשנות באכילתן**, (כגון) **לאכלן צלויין, ושלוקיין, ומבושליין**, לתת לתוכו תבלי חולין ותבלי תרומה - **דברי רבי שמעון; רבי מאיר אומר:** **לא יתן לתוכו תבלי תרומה** **שלא יביא התרומה לידי פסול** (שטעם קדשים הנעשה נותר - אוסרה) .

תוספות ד"ה שלמים של אמש וחטאת ואשם של יום שלמים של אמש קודמין. פירש בקונטרס דזלזול הוא להשהותם כל כך, שצורת הבשר מתקלקלת; ועל חנם דחק, אלא היינו טעמא: דשלמים של אמש אין להם היתר (אנינות) אלא עד הלילה, וחטאת ואשם של יום עד הבקר: דנאכלין ליום ולילה. [והנה נראה שרש"י כשיטתו בפירושו: שמבאר במשנה על פי הסלקא דעתא הראשון שבגמרא: שהרי להלן, איבעיא להו: תדיר ושאינו תדיר וקדים ושחט לשאינו תדיר וכו', ומוכיח רב הונא [רבי חנינא] ממשנתנו, ורש"י מפרש כמו כאן; ואחרכך דוחה הגמרא הסבר זה – אך רש"י פירש לפי הסלקא דעתא הראשון].

גמרא :

איבעיא להו: תדיר ומקודש (כגון: דם עולת תמיד ודם חטאת עומדין [עיי' תוספות ד"ה תדיר ומקודש]: זה תדיר וזה מקודש ממנו, כדאמרן: דם חטאת קודם לדם עולה מפני שהוא מרצה; אי נמי עולות מוספי ראש חדש ופר העדה עומדים: זה תדיר וזה מקודש): **איזה מהם קודם? תדיר קודם משום דתדיר? או דלמא מקודש קדים, דקדיש?**
תא שמע [משנה ראשונה בפרק, דף פט,א]: **'תמידין קודמין למוספין' -**

(זבחים צא, א)

ואף על גבי דמוספין קדישי (מוספין - שם 'שבת' עליהן: שהם באים חובה לה, והתמידין באין אף בחול)!
אטו שבת למוספין אהנאי לתמידין לא אהנאי (כיון דהאידינא קריבין - אם כן שם שבת עליהם)!

תא שמע [משנה ראשונה בפרק, דף פט,א]: **'מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש'** (מוספי ר"ח מקודשין משל שבת, דאיכרי 'מועד')!
אטו ראש חודש למוספין ידיה אהני, למוספי שבת לא אהני?

תא שמע [משנה ראשונה בפרק, דף פט,א]: **'מוספי ראש חודש קודמין למוספי ראש השנה'** - אף על גב דראש השנה קדשה?!
אטו ראש השנה למוספי ידיה אהני, למוספי ראש חודש לא אהני?

תא שמע (בפסחים [תופסתא פסחים פ"י מ"ב; תוספתא ברכות פ"ה משנה כה] תנינן לה): **'(בית הלל מברך על היין ואחר כך מברך על היום, שהיין גורם לקידוש שתאמר): דבר אחר: ברכת היין תדירה וברכת היום אינה תדירה, ותדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם'** - אף על גב דברכת היום קדישה (ששם 'שבת' עליה: שחובה לשבת היא באה, דאילו ברכת היין - אף בחול היא)!!
אטו שבת לברכת היום אהנאי, לברכת היין לא אהנאי?

תא שמע (במסכת ברכות: היו לפניו שתי תפלות: של מוספין ושל מנחה, ופליגי רבי יהודה ורבנן): **דאמר רבי יוחנן: 'הלכה (כדברי האומר): מתפלל אדם של מנחה ואחר כך של מוספין'!**
אטו שבת - לתפלת מוספין אהנאי, לתפלת מנחה לא אהנאי?

תא שמע: **'שלמים של אמש חטאת ואשם של יום - שלמים של אמש קודמין'** (הא - פרישית לה לעיל במתניתין); **'הא אידי ואידי דיום, חטאת ואשם קדמי ואף על גב דשלמים תדירי (שהן מצויין: מתוך שבאין בנדב ובנדבה)!!'**
אמר רבא: 'מצוי' קאמרת? 'תדיר' קמיבעיא לן, 'מצוי' לא קמיבעיא לן (שאין תדירותו חובה אלא שהוא מצוי תמיד יותר מחבירו).
אמר ליה רב הונא בר יהודה לרבא: אטו 'מצוי' לאו 'תדיר' (בתמיה)? והתניא (בתורת כהנים [ספרא ויקרא דבורא דחובה פרשתא א משנה ו] שנויה, גבי חטאת דקתני: והרי פסח ומילה ענושין כרת; יכול יביא על שגגתן חטאת? תלמוד לומר [ויקרא ד,ב] 'אשר לא תעשה; יצאו פסח ומילה' שהן מצות עשה): 'אוציא את הפסח שאינו תדיר ולא אוציא את המילה שהיא תדירה (תלמוד לומר: **אשר לא תעשה'**) (אלמא 'מצוי' – 'תדיר' הוא)!
מאי 'תדירה'? - תדירה במצות (סדורה במצות שנכתרו עליה שלש עשרה בריתות וצוויין); ואיבעית אימא: מילה לגבי פסח - כי תדיר דמיא (שמצויה היא הרבה מפסח; אבל מצוי דשלמים לגבי מצוי דחטאת - לאו כתדירה דמי).

איבעיא להו: תדיר ושאינו תדיר, וקדים ושחט לשאינו תדיר – מאי?
מי אמרינן: כיון דשחטיה – מקריב ליה? או דלמא יהיב לאחר דממרס
בדמו עד דמקריב ליה לתדיר והדר מקריב לשאינו תדיר?
אמר רב הונא [שטמ"ק: חנ"א] מסורא: תא שמע [ממשנתנו]: 'שלמים של אמש,
חטאת ואשם של יום: של אמש קודם לשל יום' (וקא סלקא דעתא הכי קאמר: שלמים
שהביאן מאמש ושחטן היום, וחטאת ואשם של יום עומדין לישחט – שלמים של אמש קודמין ליזרק) ' (דאי
בשניהם עומדין לישחט – לא אמר דקדמו שלמים; ושעמא – דבאו מאמש); הא דיום דומיא דאמש,
והיכי דמי? דקדים שחטיה לשלמים (ברישא) – חטאת ואשם קדמי (הא אידי
ואידי דהיום וקדים שחטינהו לשלמים ברישא – אמרינן שחיתת חטאת ואשם קדמה לזריקת שלמים, אלמא: מקודש
ושאינו מקודש וקדים שחטיה לשאינו מקודש – יהא אחד ממרס בדמו ויזרוק את המקודש, והוא הדין לתדיר ושאינו
תדיר)!

דלמא שלמים דאמש וחטאת ואשם דיום (דאשמעינן של אמש קדמו) .
היכי משכחת לה? – דשחטינהו לתרווייהו (אף על גב דשחטיה לחטאת אחר השלמים,
ושניהו עומדין ליזרק – אשמעינן דשלמים של אמש קדמו, וככותיה דייקא מיניה 'הא אידי ואידי דיום, ושחט שלמים
ואחר כך חטאת, ובא לימלך על הזריקה – אמרינן ליה: חטאת קדמה); אבל לא שחטינהו
לתרווייהו (אבל לא שחטיה לחטאת בתר שלמים ובא לימלך על השחיתה) תיבעי לך (אי מזלזלינן
בשלמים למרס בדמן ולהקדים שחיתת חטאת חזיקתה; וכי מיבעיא לן בתדיר ושאינו תדיר הך מיבעיא לן: ששחט
את שאינו תדיר והתדיר קיים) .

תא שמע [תופסתא פסחים פ"י מ"ב]: דבר אחר: ברכת היין תדירה וברכת היום אינה
תדירה, ותדיר ושאינו תדיר – תדיר קודם' (ואף על גב ד'שאינו תדיר' קדם ובא:
שכבר קדש היום ועדיין יין לא בא, ודומיא 'קדים שחטיה לשאינו תדיר ברישא')? !
(ומשני): הכי נמי: דכיון דאתיין (כיון דאתא השתא יין קמן ומזומן לברכה) – כמאן
דשחיטי תרווייהו דמי (כמאן דשחיטי תרווייהו לגבי קדשים דמי, ולא תפשוט מינה לבעיין) .

תא שמע: דאמר רבי יוחנן: הלכה מתפלל אדם של מנחה ואחר כך של
מוספין (ואף על גב דזמן מוספין אתא ברישא) !
הכא נמי: כיון דמטי זמן תפלת מנחה – כמאן דשחיטי תרווייהו דמי .

אמר ליה רב אחא בריה דרב אשי לרבינא: שחטו קודם חצות (בפסח קאי)
– פסול, מפני שנאמר בו (שמות י"ב), [והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אתו
כל קהל עדת ישראל] בין הערבים; קודם לתמיד (של בין הערבים) – כשר (ואף על פי שלכתחילה
מצוה לאחר, כדנתיא לעיל (דף יב) 'יאחר דבר שנאמר בו 'בערב' ו'בין הערבים' לדבר שלא נאמר בו אלא 'בין
הערבים' בלבד), ויהא ממרס בדמו עד שיזרוק הדם (אלמא דקדים ושחטיה למאחר –
אמרי ליה לשהות את הזריקה ולשחוט את הראוי ליקדם ולזרוק) !
הכא במאי עסקינן? – כגון דקדים שחטיה לתמיד ברישא (קודם שבא לימלך,
ולא נמלך אלא על הזריקה) .
אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי: מתניתין [בפסחים] נמי דייקא, דקתני
'עד שיזרוק הדם' ולא קתני 'עד שישחוט ויזרוק דם' !
שמע מינה .

ובכולן כהנים רשאים [לשנות באכילתן: לאכלן צלויין ושלוקין ומבושלין לתת
לתוכו תבלי חולין ותבלי תרומה – דברי רבי שמעון; רבי מאיר אומר: לא יתן
לתוכו תבלי תרומה שלא יביא התרומה לידי פסול]:
מאי טעמא?
אמר קרא (במדבר י"ח), [וידבר ה' אל אהרן ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל לך נתתם]
למשחה [ולבניך לחק עולם] (למשחה מתרגמינן 'לדבר', והיינו): לגדולה: כדרך שהמלכים
אוכלין .

משנה:

אמר רבי שמעון: אם ראית שמן שהוא מתחלק (לאכילת כהנים) בעזרה – אין
צריך לשאול מהו, אלא מותר ריקקי מנחות ישראל (מנחת מאפה שבא חלות,
וריקקין חלות – בוללן; ריקקין – מושחן; ואמר רבי שמעון במנחות (דף ע"ה), 'מושחן כמין כ"י [X]', ושאר השמן נאכל
לכהנים) ולוג שמן של מצורע;

אם ראית שמן שהוא ניתן על גבי האישים - אין צריך לשאול מהו, אלא מותר ריקי מנחת כהנים (מנחת כהנים - כולה כליל) ומנחת כהן משיח (ומותר מנחת כהן משיח, לפי ששמונה מרובה: שלשה לוגין לעשרון; ומתוך שהיא אפויה תחילה - אין שמונה נבלע בפיתה, וצריך להקטיר המותר בעצמו): שאין מתנדבין שמן (לפיכך לא יעלה על דעתך שיהא שמן המתחלק מן הנקטר נדבה).

רבי טרפון אומר: מתנדבין שמן.

(זבחים צא, ב)

גמרא:

אמר שמואל: לדברי רבי טרפון: המתנדב שמן - קומצו (ומקטיר הקומץ) ושיריו נאכלין; מאי טעמא? אמר קרא [ויקרא ב, א] [ונפש כי תקריב] קרבן מנחה [להקטיל] יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה' (דמצי למכתב 'כי תקריב' וכתב 'קרבן' יתירא [די היה לכתוב 'מנחה', שהרי גם 'מנחה' היא סוג קרבן] - לדדשא: מלמד שמתנדבין שמן, וכי מנחה: מה מנחה: קומצה ושיריה נאכלין - אף שמן: קומצו ושיריו נאכלין).

אמר רבי זירא: אף אנן נמי תנינא (דנאכל ולא מקטיר ליה כולו): 'אמר רבי שמעון: אם ראית שמן שמתחלק בעזרה אי אתה צריך לשאול מהו (אם של אלו הוא או של נדבה הוא) אלא מותר ריקי מנחות ישראל ולוג שמן של מצורע' (ויהיב טעמא למילתיה: שאין מתנדבין (שמן) - מכלל דמאן דאמר מתנדבין (איכא לספוקי בנדבה) - (אלמא שמן נדבה) מתחלק! אמר ליה אביי: אימא סיפא: 'אם ראית שמן שניתן על גבי אישים אי אתה צריך לשאול מהו אלא מותר ריקי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח שאין מתנדבין שמן' - מכלל דלמאן דאמר מתנדב - כולן לאישים. לאביי קשיא רישא, לרבי זירא קשיא סיפא! בשלמא לרבי זירא (דמתרץ למתניתין כשמואל) רישא (דמשמע מתחלק) בשירים, סיפא (דמשמע נדבה לאישים דאיכא לאוקמא) - בקומץ; אלא לאביי קשיא! תנא רישא אטו סיפא.

בשלמא סיפא תני משום רישא, אלא רישא משום סיפא מי תני? אין: אמרי במערבא: תנא רישא משום סיפא (רישא, דתני גבי שמן המתחלק אי אתה צריך לישאל מהו - כדי נסבה; דאי נמי מתנדבין שמן - אינו מתחלק! אלא משום דבעי למיתני סיפא: 'אם ראית שמן ניתן על גבי האישים אי אתה צריך לספקה בנדבה, שאין מתנדבין שמן' - דדוקא אשמעינן: דאילו למאן דאמר 'מתנדבין' ניתן על גבי האישים' תנא רישא נמי 'אם ראית שמן מתחלק').

תא שמע [תוספתא מנחות פ"ב מ"ד]: 'יין כדברי רבי עקיבא (דאמר במסכת מנחות (דף קד) 'מתנדבין יין ואין מתנדבין שמן') - (אותו יין) לספלים (הוא נותן: לנסך, ולא לזלף על האישים) (והוא הדין לרבי טרפון ביין, אלא משום דאיצטריך שמן למיתני 'כדברי רבי טרפון' דלא ליתני לה סתמא, דהא לרבי עקיבא אין מתנדבין שמן - תנא נמי 'יין כדברי רבי עקיבא'); שמן כדברי רבי טרפון (דאמר 'אף מתנדבין שמן') - לאישים (הוא נותן); מאי? לאו מְדַבֵּר? כולו לספלים - שמן כולו לאישים? מידי איריא? הא כדאיתא והא כדאיתא (יין כולו לספלים; ודקתני בשמן 'לאישים' - אקומץ קאי)!

אמר רב פפא: כתנאי: 'שמן לא יפחות מלוג; רבי אומר: שלשת לוגין' במאי קמיפלגי?

אמרוה רבנן קמיה דרב פפא: ' (כל דבר שאתה למד מחבירו בגזירה שוה או בהיקש) דון מינה ומינה (הוי למוד ממנו בכל דבריו) ' דון מינה (מה שהדבר צריך ללמוד מחבירו שאין יכול ללמוד מגופו ילמד מחבירו) (ולשאר דברים שיכול ללמוד מגופו) ואוקי באתרה (העמידהו על מקומו) ' איכא בינייהו: דרבנן סברי: מה מנחה מתנדבין - אף שמן מתנדבין (דעיקר נדבת שמן - מקרבן מנחה נפקא לן, וסתם מנחה צריכה לוג שמן, דכתיב (ויקרא יד, כא) למנחה ולוג שמן); [ומינה: מה מנחה לוג שמן - אף כאן לוג שמן, (כלומר: וכיון דאית ליה לתנא קמא 'דון מינה ומינה' - לענין הקטרה נמי דיינינן ומינה): ומה מנחה קומצה ושיריה נאכלין - אף שמן קומצו ושיריו נאכלין; ואידך [רבי] - ממנחה: מה מנחה מתנדבין - אף שמן מתנדבין, ואוקי באתרה: כנסכים (דהא שמן של נדבה לא קרב אלא בפני עצמו, כיון הבא בפני עצמו; הלכך לנסכים דמי, וביין - פשיטא לן דשלשת לוגין נינהו, כדנפקא לן במנחות (דף עג): 'אזרה - מלמד שמתנדבין יין'): מה נסכים

שלשת לוגין - אף שמן שלש לוגין, ומה נסכים כולן לספלין - אף שמן כולן לאישים (כלומר: כיון דרבי 'אוקי באתרה' אית ליה - להא נמי אוקי באתרה: ומה יין כולו לספלים - אף שמן, דלאו בר ספלים - כולו לאישים; וביין פשיטא לן דכולו לספלים ואינו מתחלק לכהנים, דהא מאזרח איתרב: דכתיב בנסכים כל האזרח יעשה ככה (במדבר טו, יג), ומנחת נסכים כולה כלי).
אמר ליה רב פפא לאביי: אי ממנחה מייתי לה רבי, דכולי עלמא דון מינה ומינה! אלא רבי - מ'אזרח' [במדבר טו, יג: כל האזרח יעשה ככה את אלה להקריב אשה ריח ניחח לה] גמר לה (לנדבת שמן; וכי נמי דיינת מינה ומינה שלשת לוגין הן, שהוא פחות שבנסכים, דנסכים של כבש - רביעית ההין יין כתיב בהו (שם))!
אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא: מי מצית אמרת הכי (דדבי - מ'אזרח' גמר לה)? והתניא: [ויקרא ב, א] [ונפש כי תקריב קרבן מנחה] לה' סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה - מלמד שמתנדבין שמן; וכמה? - שלשה לוגין' ומאן שמעת ליה דאמר שלשה לוגין? - רבי היא, וקא מייתי לה מ'קרבן'?!
אמר ליה: אי תניא - תניא.

אמר שמואל: המתנדב יין - מביא, ומזלפו על גבי האישים; מאי טעמא? - אמר קרא (במדבר טו, י) ויין תקריב לנסך חצי ההין אשה ריח ניחוח לה' (אלמא יש יין שהוא לאישים, ואיזה זה? - זה יין הבא בפני עצמו, דאילו הבא בגלל זבח - כתיב הסך נסך שכר (במדבר כח, יז) לשון שביעה, לשון שכרות: שיהא נראה על גבי המזבח כשפוקקין את השיטין, כדאמרינן במסכת סוכה (דף מ:)).
והא קא מכבי?
כיבוי במקצת לא שמייה כיבוי (דלא קפיד קרא אלא א'אש תמיד תוקד על המזבח' (ויקרא ו, ו)).
איני! והאמר רב נחמן אמר רבה בר אבבה: המוריד גחלת מעל גבי המזבח וכיבה - חייב!
דליכא אלא האי.
איבעית אימא: כיבוי דמצוה שאני.

תא שמע: דתנא רבי אליעזר בן יעקב: 'כלפי' (כלומר: הואיל) שנתנה תורה לתרום (את הדשן), (אם מצאן כולן לוחשות: שאינן מאוכלות) יכול יכבה ויתרום?
אמרת: 'לא תכבה' [ויקרא ו, ו-ז] והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערף עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים; ופסוק ו: אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה]. ' (אלמא כיבוי דמצוה אסור!)
שאני התם: אפשר דיתביב ונטר (וממתין).

תא שמע: 'יין כדברי רבי עקיבא לספלים; שמן כדברי רבי טרפון לאישים' ועוד תניא: 'יין נסך לספלים; או אינו אלא לאישים' (דהא כתיב 'אשה' ביינן) אמרת: לא תכבה'.
לא קשיא: הא - רבי יהודה (דאמר (שבת דף קכ): דבר שאין מתכוין אסור - הוי לא תכבה אפילו בלא מתכוין; הלכך עקר ליה למשמעותיה ד'אשה' למדרשיה: נחת רוח הוא לפני כאישים; והכי מסיק לה לברייתא בספרי), הא - רבי שמעון (שמואל - כרבי שמעון: דכיון דאין מתכוין לכבות - אין 'לא תכבה' ראייה עליו לאסור, למיעקר משמעותא ד'אשה' משום קושיא ד'לא תכבה'; ואם תאמר: פסיק רישא ולא ימות הוא! אפשר דמזליף ליה בטיפין דקות מאד, הלכך אי נמי מכבה בטיפים גסות - דבר שאין מתכוין' הוא).

למימרא דשמואל - כרבי שמעון סבירא ליה? והאמר שמואל: 'מכבין גחלת של מתכת ברשות הרבים בשביל שלא יזוקו בה רבים (גחלת של מתכת - לאו בת כיבוי הוא, ואיסורא דרבנן הוא דאיכא, ובמקום היזק רבים - לא גזור רבנן),

(זבחים צב, א)
אבל לא גחלת של עץ' (דבת כיבוי הוא, ואיסורא דאורייתא הוא); ואי סלקא דעתא כרבי שמעון סבירא ליה - אפילו גחלת של עץ נמי (ואי כרבי שמעון - לא משכחת כיבוי אלא במתכוין לעשות פחמין בכיבוי וצריך להם, דאמר רבי שמעון: מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה, וכיבוי - לאו צורך גופו הוא: שיהא צריך לו, דהלואי שלא בא עליו! ודמי למוציא את המת לסלקו מעל פניו, דפטור עליה רבי שמעון במסכת שבת בפרק 'המצניע' (דף צד)).
כדבר שאין מתכוין - סבר לה כרבי שמעון, במלאכה שאינה צריכה לגופה - סבר לה כרבי יהודה.

אמר רב הונא: נסכים שנטמאו - עושה להן מערכה בפני עצמן (על הרצפה בעזרה) ושורפן, (ולא יוציאה לחוץ) משום שנאמר (ויקרא ו, כג) [וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר] בקודש [לא תאכל] באש תשרף (בפרק שני דפסחים דף כד.) דרשין האי קרא: וכל חטאת אשר יובא וגו' ומרבין מיניה: כל פסולי קדשים שמחיצתו בעזרה - שיהו נשרפים בעזרה, כדכתיב בקדש לא תאכל באש תשרף; ותמיה אני למה שורפן לעצמן ואינו שורפן בבית הדשן שהיה בעזרה, שבו שורפין פסולי קדשים? ונראה בעיני שהוא דבר לח - שורפן לעצמן, שתהא שריפתן ניכרת לעצמן: שאם היה שורפן עם בשר - אין ניכרין, שהרי אין בהן ממש).

תניא נמי הכי: 'הדם והשמן והמנחות והנסכים שנטמאו - עושה להן מערכה בפני עצמן ושורפן'.

אמר ליה שמואל לרב חנא בגדתאה: אייתי לי בי עשרה, ואימא לך קמיהו: נסכים שנטמאו - עושה להן מערכה בפני עצמן ושורפן.

הדרן עלך כל התדיר